

STANDARD REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ W RAMACH CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

I. Wstęp

Centrum Integracji Społecznej (CIS) jest podmiotem, który realizuje specjalistyczny program pracy z osobami wykluczonymi lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Reintegracja społeczna obejmuje, m.in. kształcenie umiejętności niezbędnych do pełnienia ról społecznych, naukę planowania i gospodarowania dochodami. Integracja zawodowa polega natomiast na umożliwieniu uczestnikom/czkom nabycia nowych umiejętności zawodowych umożliwiających przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji.

CIS musi posiadać wpis do Rejestru Centrów Integracji Społecznej prowadzonego przez Wojewodę i działać na podstawie Regulaminu CIS uwzględniającym zasady jego funkcjonowania.

Jednym z elementów programu edukacyjnego CIS jest prowadzenie działalności ekonomicznej polegającej na działalności usługowej, handlowej lub wytwórczej, z której zysk może stanowić dodatkowe środki na funkcjonowanie CIS. Dlatego możliwe jest promowanie oferty wytwórczej, handlowej i usługowej CIS, pozyskiwanie nabywców produktów i usług działalności statutowej.

Upowszechnianie efektów pracy CIS może się odbywać poprzez:

- przygotowanie, organizację, prowadzenie spotkań promujących prace i produkty (ofertę) CIS (np. spotkania z przedsiębiorcami, JST, zleceniodawcami),
- organizacją dnia otwartego – zaistnienie w świadomości lokalnej działalności CIS.

Przedmiotowe standardy stanowią minimalne wymagania, jakie muszą zostać spełnione przez Beneficjenta – w zakresie udzielanego wsparcia, kwalifikacji kadry zaangażowanej do realizacji wsparcia, grupy docelowej itd. W związku z powyższym każdorazowe użycie w niniejszym dokumencie sformułowań powinnośc Beneficjenta należy interpretować celowościowo – jako bezwzględny wymóg IZ. Interpretacja rozszerzająca – jako możliwość/wariant Beneficjenta do spełnienia któregośkolwiek wymogu, bez literalnego wskazania przez IZ – jest niedopuszczalna¹.

II. Ogólne założenia dotyczące wsparcia:

Zasady dotyczące działalności, kierowania oraz uczestnictwa w CIS określa ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym. W przypadkach nieuregulowanych ustawą stosuje się

¹ Uwaga dotyczy takich sformułowań użytych w niniejszym dokumencie, jak np. „X **powinien/powinna/powinni** ...[coś] posiadać/legitymować się/realizować itp. itd.”. Takie sformułowania należy interpretować jako „X **musi/ma mieć**/posiadać/legitymować się/realizować itp. itd.”.

odpowiednio zapisy niniejszego Standardu, a kwestiach nieuwzględnionych w Standardzie zastosowanie ma wewnętrzny regulamin obowiązujący w danym CIS.

1. Uczestnictwo w CIS odbywa się na podstawie sporządzonego **Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego (IPZS)**. Powyższy dokument określa zasady uczestnictwa, uprawnienia i zobowiązania stron służące do realizacji procesu reintegracji społecznej i zawodowej uczestnika/czki CIS².
2. **Maksymalny okres uczestnictwa** w CIS określa ustawa o zatrudnieniu socjalnym, niemniej **minimalny wymagany okres uczestnictwa wynosi 7 miesięcy**³.
3. Realizacja IPZS zostaje **zakończona** w dniu, w którym:
 - Uczestnik/czka podjął/podjęła zatrudnienie na zasadach przewidzianych w przepisach prawa pracy lub podjął działalność gospodarczą **lub**
 - upłynął okres uczestnictwa w CIS (potwierdzony zaświadczeniem Kierownika CIS) **lub**
 - upłynął okres uczestnictwa w projekcie (dotyczy uczestnictwa w kursach, szkoleniach stażach po zakończeniu udziału w CIS, po realizacji IPZS – zgodnie z zaplanowanymi działaniami dla danego/danej uczestnika/uczestniczki, określonymi w IPZS).
4. IPZS powstaje w oparciu o **wywiad i diagnozę** uczestnika/czki dokonaną przez pracownika socjalnego i innych pracowników CIS (np. psycholog, doradca zawodowy, specjalista ds. reintegracji). Warunkiem koniecznym jest **aktywny udział uczestnika/czki w tworzeniu IPZS**, między innymi poprzez wskazanie swoich mocnych i słabych stron oraz źródła problemów, a także oczekiwań.
5. IPZS zawiera **co najmniej**:
 - określenie poszczególnych etapów/działań prowadzących do realizacji celów, w tym działań realizowanych w ramach projektu (np. szkolenia) oraz działań do samodzielnej realizacji przez uczestnika/czkę wraz z pisemną zgodą uczestnika/czki na proponowane działania;
 - ustalenie terminów realizacji każdego działania oraz sposobów/metod pomiaru etapu realizacji zaplanowanej ścieżki dla danego uczestnika/danej uczestniczki (ocena podejmowanych działań wraz ze sposobem dokonania tej oceny),
 - określenie oczekiwanych (**realistycznych do osiągnięcia**) rezultatów działań/celów do osiągnięcia,
 - opis faktycznych rezultatów działań (wypełniane dopiero na spotkaniach monitorujących z uczestnikiem/czką projektu);

² Głównym celem działań podejmowanych w ramach Standardu jest wsparcie uczestnika/czki. Jednak w związku z zapisami *Wytocznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027* w ramach Aktywnej integracji należy wspierać całe rodziny, a także uzupełniająco można objąć wsparciem najbliższe otoczenie uczestnika/czki. Działania skierowane do otoczenia możliwe do realizacji to, m. in usługi społeczne, opieka nad osobą zależną, działania terapeutyczne, integracyjne itp.

³ 1 miesiąc próbny i 6 miesięcy uczestnictwa.

- wynik końcowy realizacji całej ścieżki (opisany na spotkaniu podsumowującym), przyczyny ewentualnych niepowodzeń realizacji IPZS,
 - datę i podpisy stron.
6. Diagnoza powinna być przeprowadzona przy pomocy przynajmniej jednego wystandaryzowanego narzędzia przez psychologa/doradcę zawodowego/specjalistę ds. reintegracji lub pracownika socjalnego, i zawierać:
- informacje o mocnych i słabych stronach, źródłach problemów, a także oczekiwaniach uczestnika/czki,
 - opis dotychczasowego doświadczenia/kwalifikacji/kompetencji uczestnika/czki,
 - ustalenia i opis celu udziału uczestnika/czki w projekcie (np. podjęcie zatrudnienia) i cele szczegółowe (etapowe).
7. **Monitoring i ocena IPZS:**
- prowadzone są w oparciu o gromadzoną dokumentację, w tym prowadzoną na bieżąco sprawozdawczość merytoryczną, które pozwolą na prawidłowe i terminowe zorganizowanie działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników/czek lub ewentualną aktualizację/modyfikację IPZS (o ile dotyczy);
 - Zespół ds. reintegracji wspólnie z Kierownikiem analizuje postępy w procesie reintegracji społecznej i zawodowej każdego/ej z uczestników/czek;
 - weryfikacja IPZS następuje **raz na miesiąc**;
 - w przypadku stwierdzenia konieczności zmiany udzielanego wsparcia – opartą na spotkaniu zespołu CIS z uczestnikiem/czką CIS – IPZS może zostać zaktualizowany, niemniej **każdorazowa aktualizacja IPZS musi zawierać datę i podpisy stron**;
 - IPZS może ulec zmianie na wniosek każdej ze stron (uczestnik/czka – pracownik CIS).
8. **Nadzór nad całością IPZS pełni Kierownik CIS**, który jest odpowiedzialny za przebieg procesu reintegracji.
9. Usługi reintegracji realizowane są w oparciu o IPZS ścieżkę reintegracji i obejmować mogą następujące kategorie:
- a) usługi o charakterze społecznym,
 - b) usługi o charakterze zawodowym⁴,
 - c) usługi o charakterze edukacyjnym,
 - d) usługi o charakterze zdrowotnym⁵,
 - e) usługi podnoszące kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze,
 - f) wsparcie motywacyjne.

⁴ Jeżeli zastosowane zostaną instrumenty i usługi rynku pracy analogiczne jak wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to będą one realizowane w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie i odpowiednich aktach wykonawczych do ustawy.

⁵ Finansowanie usług zdrowotnych jest możliwe w zakresie działań o charakterze diagnostycznym.

10. Ścieżka udziału w projekcie **nie musi** obejmować wszystkich wskazanych kategorii usług, niemniej wszystkie formy wsparcia muszą odbywać się zgodnie z harmonogramem funkcjonowania CIS.
11. **Obowiązkowe** jest szkolenie/kurs/warsztaty ICT, którego celem jest włączenie cyfrowe osób dotychczas wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Poziom/zakres szkolenia zależy od umiejętności/potrzeb uczestnika/czki.
12. Wsparcie o charakterze społecznym **nie musi** stanowić pierwszej formy wsparcia.
13. Uczestnicy CIS kwalifikowani są do poszczególnych form wsparcia w zależności od ich możliwości psychofizycznych, zainteresowań, uzdolnień i poziomu umiejętności zawodowych, na podstawie badań przeprowadzonych przez psychologa/terapeutę oraz analizy umiejętności zawodowych przeprowadzonej przez doradcę zawodowego we współpracy z instruktorem zawodu.
14. Przy wyborze form reintegracji **zawodowej** powinna być również brana pod uwagę sprawność fizyczna i stan zdrowia uczestnika/czki.

III. Grupa docelowa:

Użytkownikami wsparcia będą, m.in. osoby wymienione w ustawie o zatrudnieniu socjalnym – przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym:

1. bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
2. uzależnieni od alkoholu,
3. uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających,
4. osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
5. długotrwale bezrobotni w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
6. zwalniani z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
7. uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
8. osoby z niepełnosprawnościami, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Katalog osób podlegających wykluczeniu społecznemu wymienionych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym nie jest zamknięty i może być rozszerzony o inne kategorie osób,

które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i posiadają ograniczone możliwości funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym, np. osoby biernie zawodowo oraz członkowie ich rodzin i osoby z ich otoczenia, czy osoby wykluczone komunikacyjnie (pozbawione możliwości korzystania z transportu publicznego)

W projektach **nie będą wspierane osoby** odbywające karę pozbawienia wolności. Objęte wsparciem mogą być osoby odbywające karę pozbawienia wolności objęte dozorem elektronicznym.

IV. Reintegracja społeczno-zawodowa – standard usług (formy wsparcia):

1. Informacje ogólne:

a) Szkolenia, kursy, warsztaty, doradztwo itp. prowadzone są z uwzględnieniem odpowiednich standardów dostępności⁶, o których mowa w zał. nr 2 do *Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027*, tj. m.in.:

- działania świadczone w projektach, odbywają się w dostępnych budynkach (miejscach), tj. spełniających standardy dostępności architektonicznej;
- materiały szkoleniowe w projekcie z otwartą rekrutacją są przygotowane w sposób dostępny i są udostępniane dla potencjalnych uczestników/czek co najmniej w wersji elektronicznej;
- materiały informacyjne o projekcie i dokumenty rekrutacyjne są przygotowane w sposób dostępny i są udostępniane co najmniej w wersji elektronicznej.

Spełnienie ww. wymogów należy **udokumentować**.

b) W ramach realizowanych form wsparcia beneficjent zapewnia działania z zakresu:

- ekologii, podniesienia świadomości oszczędnego korzystania z zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz problematyki ochrony powietrza,
- zasady równości szans i niedyskryminacji oraz równości kobiet i mężczyzn.

Powyższy wymóg może zostać spełniony poprzez realizację dodatkowych, odrębnych szkoleń/warsztatów o ww. tematyce lub może być realizowany – w ramach innej formy wsparcia – jako jej część/element. Niemniej, każdorazowo sposób wdrażania ww. zasad należy **udokumentować**.

c) W przypadku certyfikowanych kursów/szkoleń zawodowych o określonej – znanej z góry – liczbie godzin, dopuszczalna jest **maksymalnie 20-procentowa absencja** uczestników/czek. Nieobecność na zajęciach w wyższym wymiarze uniemożliwia wykazanie danej osoby w ramach wskaźnika dot. osiągniętych kwalifikacji (*liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu*).

⁶ Standard szkoleniowy, cyfrowy, informacyjno-komunikacyjny, architektoniczny itp.

- d) Zakres wsparcia udzielanego uczestnikowi/czce uzależniony jest od opracowanego IPZS. Niemniej, **jakość i standard udzielanych form wsparcia może stanowić przedmiot kontroli** (np. podczas wizyt monitoringowych, kontroli na miejscu).
- e) Beneficjent jest zobowiązany poinformować uczestników o możliwych formach wsparcia, jakie są dostępne w ramach projektu, co należy stosownie udokumentować.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
1.	Określenie IPZS	<p>IPZS jest warunkiem koniecznym do uczestnictwa w CIS. Określa zasady uczestnictwa, uprawnienia i zobowiązania stron służące do realizacji procesu reintegracji społeczno-zawodowej uczestnika/czki CIS. IPZS powstaje w oparciu o wywiad i diagnozę dokonaną przez pracownika socjalnego i innych pracowników CIS (np. psycholog, doradca zawodowy, specjalista ds. reintegracji). Nadzór nad całością IPZS pełni kierownik CIS, który jest odpowiedzialny za przebieg procesu reintegracji. Do podstawowych zadań Kierownika CIS związanych z funkcjonowaniem CIS należą, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyjmowanie uczestników/czek oraz nadzór nad realizacją IPZS – ocena potrzeb i deficytów uczestnika/czki przeprowadzona wspólnie z zespołem ekspertów, • kierowanie oraz monitorowanie działalności CIS w kontekście wsparcia i rozwoju uczestników/czek (nadzór nad programem zawodowym w pracowniach), • cykliczne spotkania z trenerami w celu weryfikacji zajęć i postępów uczestników, • opracowywanie miesięcznego programu zajęć w CIS, • promowanie oferty wytwórczej, handlowej i usługowej CIS oraz pozyskiwanie nabywców produktów i usług działalności statutowej CIS (ekonomizacja), • zapewnienie odpowiedniego stanu bezpieczeństwa i higieny pracy 	<p>Kierownik CIS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe oraz co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe lub • wykształcenie średnie i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego <p>Instruktor zawodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tytuł mistrza w zawodzie, którego będzie nauczać, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będzie nauczać, • przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli, określone w odrębnych przepisach, lub ukończony kurs pedagogiczny, organizowany na podstawie odrębnych przepisów, którego program został zatwierdzony przez kuratora oświaty i obejmował łącznie co najmniej 70 godzin zajęć z psychologii, pedagogiki i metodyki oraz 10 godzin praktyki metodycznej, albo • ukończony przed dniem 6 stycznia 1993 r. kurs pedagogiczny uprawniający do pełnienia funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu. <p>Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, niemający tytułu mistrza w zawodzie, powinni posiadać</p>

⁷ Przedstawione kwalifikacje dotyczą kadry wymienionej w Standardzie, nie wyklucza to możliwości zatrudnienia innych specjalistów niezbędnych do realizacji wsparcia.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>pracownikom/czkom i uczestnikom/czkom CIS,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dokumentacji działalności CIS, m.in. listy obecności uczestników/czek. <p>Uczestnicy/czki CIS powinni być kwalifikowani do poszczególnych form wsparcia w zależności od ich możliwości psychofizycznych, zainteresowań, uzdolnień i poziomu umiejętności zawodowych, na podstawie badań przeprowadzonych przez psychologa-terapeutę oraz analizy umiejętności zawodowych przeprowadzonej przez doradcę zawodowego we współpracy z instruktorem zawodu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie pedagogiczne lub ukończony kurs pedagogiczny (dopuszcza się możliwość kończenia kursu pedagogicznego w trakcie realizacji projektu) <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia technikum, technikum uzupełniającego lub szkoły równorzędnej albo świadectwo ukończenia szkoły policealnej lub dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej lub policealnej i tytuł zawodowy w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać, – co najmniej 2-letni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia liceum zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać – co najmniej 2-letni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum technicznego, liceum profilowanego, uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, technikum i technikum uzupełniającego, kształcących w innym zawodzie niż ten, którego będą nauczać, lub średniego studium zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
			<p>równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać,</p> <ul style="list-style-type: none"> – co najmniej 2-letni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku (specjalności) odpowiednim dla zawodu, którego będą nauczać, – co najmniej 2-letni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu dyplomu <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – dyplom ukończenia studiów wyższych na innym kierunku (specjalności), – co najmniej 2-letni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać. <p>Psycholog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe psychologiczne • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Terapeuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe lub studia podyplomowe, • uprawnienia do prowadzenia psychoterapii, • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu terapii <p>Doradca zawodowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe/ zawodowe kierunkowe lub posiada certyfikat, zaświadczenie bądź inny dokument umożliwiający udzielenie wsparcia i potwierdzającego:

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
			<ul style="list-style-type: none"> – posiadanie uprawnień do stosowania odpowiednich dla danej osoby metod pracy, testów badających predyspozycje i zainteresowania oraz testów psychologicznych lub – ukończenie szkoleń metodycznych umożliwiających kompetentne wykonywanie zadań na stanowisku doradcy zawodowego • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia poradnictwa zawodowego • podmiot realizujący usługę doradztwa/poradnictwa zawodowego posiada wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencję zatrudnienia lub Rejestru Instytucji Szkoleniowych. <p>Pracownik socjalny : Kwalifikacje pracownika socjalnego muszą być zgodne z prawodawstwem krajowym (ustawa o pomocy społecznej). Ponadto, pracownik socjalny powinien posiadać co najmniej 2-letni staż pracy zawodowej.</p> <p>Specjalista ds. reintegracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe, preferowane wyższe kierunkowe: doradztwo zawodowe, psychologia, socjologia, pedagogika, praca socjalna, • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe
2.	Usługi aktywnej integracji o	Usługi reintegracji społecznej polegają na odbudowaniu i podtrzymaniu u osoby uczestniczącej w zajęciach w CIS	Ad a) Pracownik socjalny: Kwalifikacje pracownika socjalnego muszą być zgodne z

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
	<p>charakterze społecznym, edukacyjnym i zdrowotnym</p>	<p>umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia różnych ról społecznych. Mogą być również realizowane działania zmierzające do przywrócenia możliwie pełnej sprawności fizycznej, a tym samym jak największej samodzielności i niezależności społecznej.</p> <p>Działania społeczne mogą mieć charakter indywidualny lub grupowy.</p> <p>W ramach reintegracji społecznej należy uwzględnić organizację następujących zajęć (katalog otwarty):</p> <p>a) INDYWIDUALNE PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE: Wsparcie o charakterze indywidualnym, odpowiadające zasadniczym kwestiom problemowym, charakteryzującym sytuację uczestnika/czki projektu, zgodnie z IPZS, w tym, m.in.: psychologiczne, terapeutyczne, psychoterapeutyczne, motywacyjne;</p> <p>Wsparcie indywidualne prowadzone jest w zależności od potrzeb przez: psychologa, terapeutę, pracownika socjalnego.</p> <p>b) ZAJĘCIA TERAPEUTYCZNE – WARSZTATY GRUPOWE: Zajęcia terapeutyczne odbywają się metodą warsztatową na podstawie opracowanego programu i harmonogramu zajęć w poszczególnych grupach. Warsztaty terapeutyczne obejmują wyrównanie deficytów osobowościowych spowodowanych uzależnieniem od środków psychotropowych i zaburzeń zachowania w wyniku doznanych urazów psychicznych itp.</p> <p>Warsztaty terapeutyczne prowadzi psycholog/terapeuta.</p>	<p>prawodawstwem krajowym (ustawa o pomocy społecznej). Ponadto, pracownik socjalny powinien posiadać co najmniej 2 -letni staż pracy zawodowej m.in. w MOPS, OPS, MOPR, PCPR, GOPS.</p> <p>Psycholog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wyższe psychologiczne • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Terapeuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe lub studia podyplomowe • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu terapii <p>Ad b) Psycholog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wyższe psychologiczne • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Terapeuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe lub studia podyplomowe • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu terapii <p>Ad c) Minimalne kwalifikacje kadry:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wykształcenie: wyższe kierunkowe zgodne z tematyką szkolenia, – co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia szkolenia o określonej tematyce. <p>Ad d) Psycholog</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wyższe psychologiczne

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>Prowadzący zajęcia powinien być odpowiedzialny również za prowadzoną dokumentację programową, systematyczne i okresowe przeprowadzanie ankiet ewaluacyjnych wśród uczestników/czek warsztatów terapeutycznych oraz monitoring.</p> <p>c) ZAJĘCIA EDUKACYJNE: Zadaniem zajęć edukacyjnych jest uzupełnianie deficytów edukacyjnych uczestników/czek CIS. Do grup edukacyjnych mogą być kwalifikowani wszyscy/wszystkie uczestnicy/czki CIS, szczególnie ci, którzy mają trudności z pisaniem i czytaniem, rozumieniem prostych tekstów i formularzy. Zajęcia powinny zostać ukierunkowane, m.in. na uzupełnienie wiedzy z zakresu poprawnego wystawiania się, pisania i czytania ze zrozumieniem, podstaw matematyki, kultury osobistej, równości kobiet i mężczyzn, komunikacji społecznej i współpracy z innymi. Uzupełniająco zaleca się wdrażanie działań z zakresu ekologii, podniesienia świadomości oszczędnego korzystania z zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz problematyki ochrony powietrza. Ponadto, obligatoryjna jest organizacja szkoleń/kursów/warsztatów z zakresu ICT, w tym: dostępności do cyfrowych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną; wsparcie w zakresie utworzenia profilu zaufanego (o ile dotyczy), itp. Program szkolenia/warsztatu przede wszystkim ma na celu zwiększenie dostępu uczestników/czek do cyfrowych usług publicznych. Program szkolenia może obejmować następujące zagadnienia (dostosowane do umiejętności i potrzeb uczestników/czek):</p>	<ul style="list-style-type: none"> • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Terapeuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie: wyższe kierunkowe lub studia podyplomowe • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w prowadzeniu terapii

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<ul style="list-style-type: none"> – podstaw użytkownika komputera i funkcji systemu operacyjnego, – umiejętności obsługi aplikacji mobilnych, funkcjonalności smartfona, – umiejętność tworzenia prostych dokumentów, przeglądania stron internetowych i posługiwania się pocztą elektroniczną, – umiejętność wyszukiwania informacji, – świadomość ryzyka związanego z użytkowaniem Internetu oraz podejmowania odpowiednich środków ostrożności, – umiejętność korzystania z usług on-line w obszarach wiadomości, administracji, konsumenckich, podróży, oświatowo-szkoleniowych, zatrudnienia, zdrowia itd. – umiejętność wypełniania formularzy Internetowych, – stosowanie różnych usług on-line w życiu codziennym – założenie/wykorzystanie Profilu Zaufanego. <p>Wymiar godzinowy kursu jest adekwatny do przedmiotu szkolenia i nabywanych kompetencji lub kwalifikacji.</p> <p>Każdy z uczestników/czek projektu będzie mógł wybrać formę oraz poziom szkolenia zgodne z jego oczekiwaniami.</p> <p>Możliwa jest realizacja warsztatów mających na celu uzupełnianie deficytów edukacyjnych uczestników/czek, działania o charakterze edukacji ogólnej i elementarnej – warsztaty psychologiczne realizowane w postaci treningów: umiejętności skutecznej komunikacji, umiejętności asertywnego działania, radzenie sobie ze stresem itp.</p> <p>Na zajęcia w grupach mogą być zapraszani – w miarę potrzeb i możliwości, inni specjaliści, np.</p>	

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, nauczyciele innych przedmiotów, radca prawny, lekarz, pedagog.</p> <p>Wszystkie grupy edukacyjne działać powinny pod nadzorem kierownika ds. reintegracji, który odpowiada za przygotowanie programu szkoleń. W ramach zajęć edukacyjnych dopuszcza się możliwość realizacji kursów tematycznych podnoszących umiejętności uczestników/czek (nie certyfikowanych). Zajęcia te muszą być związane z tematyką reintegracji zawodowej. Przykładowe tematy kursów: florystyka, kurs krawiectwa. Dodatkowo mogą być organizowane konsultacje/warsztaty dotyczące zainteresowań oraz możliwych kierunków dalszego kształcenia (diagnoza możliwości zawodowych), pisanie CV, umiejętności przydatnych podczas rozmowy kwalifikacyjnej, sposoby prowadzenia i zakładania działalności gospodarczej, uczestnictwo w targach pracy z konkretnymi uczestnikami/czkami itp. Za realizację tej części działań odpowiada doradca zawodowy lub specjalista ds. reintegracji zawodowej.</p> <p>d) GRUPY WSPARCIA: W procesie realizacji reintegracji zawodowej i społecznej mogą być tworzone grupy wsparcia dla uczestników/czek CIS. Mają one charakter nieobowiązkowy. Głównym celem grup wsparcia ma być wzajemne wsparcie emocjonalne i doskonalenie wewnętrzne uczestników oraz wyposażenie ich w odpowiednią wiedzę i umiejętności. Grupę wsparcia powinny tworzyć osoby o podobnych problemach. Członkami grup wsparcia mogą być wszyscy uczestnicy/wszystkie uczestniczki CIS a także członkowie ich rodzin oraz osoby z otoczenia.</p>	

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>Zajęcia grupowe warsztatowe mogą być realizowane z zakresu np. rozwijania kompetencji komunikacyjnych, przełamywania lęków społecznych, wyznaczania celów oraz planowania działań, mające na celu zwiększenie poczucia przynależności jednostki do lokalnej społeczności oraz umiejętności poruszania się w środowisku społecznym, zgodnie z IPZS Grupa koordynowana jest przez psychologa-terapeutę.</p> <p>e) USŁUGI ZDROWOTNE Usługi zdrowotne muszą bezpośrednio wynikać z IPZS. Celem usług zdrowotnych jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.</p>	
3.	Usługi o charakterze zawodowym	<p>Reintegracja zawodowa polega na odbudowaniu i podtrzymaniu u uczestników/czek CIS zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy. Głównym celem reintegracji zawodowej jest nabycie przez uczestników/czki CIS umiejętności zawodowych, przyuczenie do wykonywania pracy, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych.</p> <p>Uczestnicy/czki CIS powinni być kwalifikowani do poszczególnych form wsparcia w zależności od ich możliwości psychofizycznych, zainteresowań, uzdolnień i poziomu umiejętności zawodowych, na podstawie badań przeprowadzonych przez psychologa-terapeutę oraz analizy umiejętności zawodowych przeprowadzonej przez doradcę zawodowego we współpracy z instruktorem zawodu. Przy wyborze form reintegracji zawodowej pod uwagę powinna być również brana sprawność fizyczna i stan zdrowia uczestnika/czki.</p>	<p>Ad a) Instruktor zawodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tytuł mistrza w zawodzie, którego będzie nauczać, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będzie nauczać, • przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli, określone w odrębnych przepisach, lub ukończony kurs pedagogiczny, organizowany na podstawie odrębnych przepisów, którego program został zatwierdzony przez kuratora oświaty i obejmował łącznie co najmniej 70 godzin zajęć z psychologii, pedagogiki i metodyki oraz 10 godzin praktyki metodycznej, albo • ukończony przed dniem 6 stycznia 1993 r. kurs pedagogiczny uprawniający do pełnienia funkcji

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>W ramach reintegracji zawodowej możliwe do realizacji są następujące zajęcia:</p> <p>a) UDZIAŁ W PRACOWNIACH (możliwe kierowanie do zewnętrznych zakładów szkoleniowych, np. warsztatów u pracodawcy) – element obowiązkowy w ofercie CIS i wsparciu uczestnika/czki. W ramach reintegracji zawodowej podnoszenie kwalifikacji uczestników/czek odbywa się poprzez ich uczestnictwo w poszczególnych pracowniach w CIS – praktyczna nauka zawodu.</p> <p>Zajęcia zawodowe prowadzone są przez instruktorów zawodu/ trenerów pracy w pracowniach w CIS.</p> <p>b) KURSY I SZKOLENIA ZAWODOWE Beneficjent zapewnia że:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tematyka kursu jest zgodna ze zdiagnozowanymi potrzebami i potencjałem uczestnika/czki projektu oraz uwzględnia zdiagnozowane potrzeby rynku pracy, • w efekcie kursu uczestnik/czka każdorazowo nabywa kwalifikacje lub kompetencje (konkretne efekty uczenia się uzyskiwane są w toku szkolenia), które są weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego sprawdzenia (np. w formie egzaminu) i zostaną potwierdzone odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem), który powinien zawierać informacje na temat uzyskanych przez uczestnika/czkę efektów uczenia się, • wymiar godzinowy kursu jest adekwatny do przedmiotu szkolenia i nabywanych kompetencji lub kwalifikacji oraz pozwala na odpowiednie 	<p>instruktora praktycznej nauki zawodu.</p> <p>Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, niemający tytułu mistrza w zawodzie, powinni posiadać</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie pedagogiczne lub ukończony kurs pedagogiczny (dopuszcza się możliwość kończenia kursu pedagogicznego w trakcie realizacji projektu) <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia technikum, technikum uzupełniającego lub szkoły równorzędnej albo świadectwo ukończenia szkoły policealnej lub dyplom ukończenia szkoły pomaturalnej lub policealnej i tytuł zawodowy w zawodzie pokrewnym do zawodu, którego będą nauczać, – co najmniej 2-letni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać, <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia liceum zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać – co najmniej 2-letni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum technicznego, liceum profilowanego, uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, technikum i technikum uzupełniającego, kształcących w innym zawodzie niż ten, którego

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>przygotowanie do potwierdzenia ich nabycia w drodze egzaminu.</p> <p>Za kwalifikację uczestnika do form zawodowych odpowiada doradca zawodowy.</p> <p>Osobom uczestniczącym w kursie/szkoleniu, w trakcie jego trwania, mogą zostać pokryte koszty opieki nad osobą wymagającą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz koszty dojazdu (o ile zasadne)</p> <p>c) STAŻE ZAWODOWE: Celem stażu jest nabywanie umiejętności praktycznych, istotnych dla wykonywania pracy o określonej specyfice, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, mające za zadanie przygotować osobę wchodzącą, powracającą na rynek pracy, planującą zmianę miejsca zatrudnienia lub podnoszącą swoje kwalifikacje do podjęcia, zmiany lub poprawy warunków zatrudnienia.</p>	<p>będą nauczać, lub średniego studium zawodowego i tytuł robotnika wykwalifikowanego lub równorzędny w zawodzie, którego będą nauczać,</p> <ul style="list-style-type: none"> – co najmniej 2-letni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu tytułu zawodowego, <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku (specjalności) odpowiednim dla zawodu, którego będą nauczać, – co najmniej 2-letni staż pracy w tym zawodzie nabyty po uzyskaniu dyplomu <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – dyplom ukończenia studiów wyższych na innym kierunku (specjalności), – co najmniej 2-letni staż pracy w zawodzie, którego będą nauczać. <p>Psycholog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe psychologiczne • co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy zawodowej. <p>Doradca zawodowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe/ zawodowe kierunkowe lub certyfikat, zaświadczenie, bądź inny dokument umożliwiający udzielenie wsparcia i potwierdzającego: <ul style="list-style-type: none"> – posiadanie uprawnień do stosowania odpowiednich dla danej osoby metod pracy, testów badających predyspozycje i

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
			<p>zainteresowania oraz testów psychologicznych lub</p> <ul style="list-style-type: none"> – ukończenie szkoleń metodycznych umożliwiających kompetentne wykonywanie zadań na stanowisku doradcy zawodowego • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia poradnictwa zawodowego • podmiot realizujący usługę doradztwa/poradnictwa zawodowego posiada wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencję zatrudnienia lub Rejestru Instytucji Szkoleniowych. <p>Trener pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie co najmniej średnie • minimum 2-letnie doświadczenie z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych lub integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym⁸ <p>Ad b) Kwalifikacje prowadzącego kursy/szkolenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie lub uprawnienia: wymagane dla danego typu kursu • co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie prowadzenia kursów o określonej tematyce.
4.	Usługi podnoszące	W ramach reintegracji społecznej proponuje się uwzględnić organizację	Animator lokalny:

⁸ W związku z pracami nad projektem ustawy o zatrudnieniu wspomaganym, w której uwzględniono wymogi dotyczące m.in. trenera pracy, w przypadku wejścia w życie ww. przepisów – obowiązujące będą kwalifikacje/doświadczenie określone w przedmiotowej ustawie.

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
	kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze	<p>różnego typu uroczystości, a także udział w lokalnych imprezach (np. piknikach integracyjnych) w celu wzmocnienia więzi między uczestnikami/czkami CIS i społecznością lokalną.</p> <p>Udział uczestników/czek CIS w różnych wydarzeniach kulturalnych (wyjście do kina, teatru itp.), organizowanie wycieczek i wizyt studyjnych pozwoli na poznanie różnych form spędzania czasu wolnego i naukę odpowiednich zachowań w miejscach publicznych.</p> <p>Niemniej, działania społeczno-integracyjne czy podnoszące kompetencje w zakresie spędzania czasu wolnego i udziału w kulturze należy traktować jako dopełnienie wsparcia mającego na celu reintegrację społeczną i zawodową uczestników/czek, wobec czego działania w tym zakresie powinny mieć ograniczony wymiar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy ze społecznością lokalną.
5.	Świadczenia pieniężne	<p>Uczestnikom/czkom CIS wypłacane są świadczenia pieniężne przewidziane w ustawie o zatrudnieniu socjalnym: świadczenia integracyjne oraz premie motywacyjne (kwalifikowalne, jako wkład własny wnoszony ze środków Funduszu Pracy).</p> <p>Wysokość motywacyjnej premii integracyjnej określona jest w ustawie o zatrudnieniu socjalnym, natomiast zasady przyznawania premii należy uregulować w regulaminie CIS.</p>	Nie dotyczy
6.	Inne koszty	<p>Zgodnie z przepisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym każdemu/ej uczestnikowi/czce podczas jego pobytu w CIS Kierownik Centrum zapewnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy; przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich; odzież roboczą i obuwie robocze; bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach, w tym środki ochrony indywidualnej; ubezpieczenie NNW; posiłek – jeden posiłek dziennie w trakcie pobytu, np. obiad dwudaniowy: zupa, drugie danie z 	<p>Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej AOOD:</p> <p>5-letnie doświadczenie w pracy z osobą z niepełnosprawnością lub ukończenie szkolenia obejmującego:</p> <ul style="list-style-type: none"> min. 20 godzin części teoretycznej z zakresu wiedzy ogólnej dotyczącej niepełnosprawności, udzielania pierwszej pomocy, pielęgnacji i obsługi sprzętu pomocniczego oraz min. 40 godzin części praktycznej w formie

Lp.	Nazwa usługi	Określenie standardu	Kwalifikacje kadry ⁷
		<p>surówką (posiłek pełnowartościowy – nie dopuszcza się dań typu instant, fast food).</p> <p>Poza ww. wydatkami, w niniejszej kategorii mieszczą się wydatki uzupełniające – niezbędne dla prawidłowej realizacji ścieżki reintegracji, jeśli beneficjent uzna za zasadne ich sfinansowanie, takie jak: usługi AON/AAON dla osób z niepełnosprawnościami, koszty opieki nad osobą zależną, zwrot kosztów dojazdu, zakup niezbędnych materiałów do realizacji wsparcia w ramach proponowanych usług, itp.</p> <p>Usługi transportowe stanowiąc mogą uzupełnienie podstawowego wsparcia w projekcie i muszą być powiązane z aktywizacją UP. Usługa dotyczyć może wszystkich grup uczestników wymagających wsparcia w transporcie, nie tylko osób o ograniczonej mobilności. Ponoszone koszty muszą wynikać z potrzeb uczestnika/czki zapisanych w ścieżce reintegracji lub przepisów odrębnych.</p>	<p>przyuczenia do pracy, np. praktyki, wolontariat.</p> <p>Asystent osoby niepełnosprawnej AON – wykształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach.</p>